

Vilnius, 13. rujna 2017.

CDL-WCCJ-GA(2017)007

4. kongres Svjetske konferencije o ustavnom sudstvu

Vilnius, Litva, 11. do 14. rujna 2017.

VLADAVINA PRAVA I USTAVNO SUDSTVO U MODERNOM SVIJETU

Priopćenje iz Vilnusa

Na poziv Ustavnog suda Republike Litve u Vilniusu je od 11. do 14. rujna 2017. održan 4. kongres **Svjetske konferencije o ustavnom sudstvu**.

Svjetska konferencija danas okuplja 111 ustavnih sudova i vijeća, vrhovnih sudova te ustavnih odjela (dalje u tekstu: ustavni sudovi) sa svih pet kontinenata. Ona promiče ustavno sudstvo - shvaćeno kao ustavnosudska kontrola i sudska praksa ljudskih prava - kao ključni element demokracije, zaštite ljudskih prava i vladavine prava (članak 1.1. Statuta Svjetske konferencije).

U radu kongresa sudjelovalo je ukupno 422 sudionika iz više od 90 ustavnih sudova i ekvivalentnih tijela.

Tema kongresa, koju je predložio domaćin i odobrio Biro Svjetske konferencije, bila je *Vladavina prava i ustavno sudstvo u modernom svijetu*. Tu je temu kongres podijelio na sljedeće podteme:

1. različiti koncepti vladavine prava,
2. novi izazovi vladavine prava,
3. pravo i država,
4. pravo i pojedinac.

Na svaku podtemu uvodničar je iznio referat (napisan na temelju dostavljenih nacionalnih izvješća), nakon čega je slijedila rasprava. Na kraju konferencije te su referate i rasprave saželi izvjestitelji.

Unatoč tome što se načelo vladavine prava u svakoj državi tumači na specifičan način, ono je ipak kamen temeljac svakog pravnog sustava u modernom svijetu i neraskidivo je vezano uz demokraciju i zaštitu ljudskih prava. Vladavina prava je općeprihvaćeno načelo, neraskidivo od ustava. Kao temeljno ustavno načelo ono zahtjeva da se zakoni temelje na određenim univerzalnim vrijednostima pa je u biti inherentno svakom ustavnom pitanju.

Ustavni sudovi u okviru svojih ustavnih ovlasti osiguravaju poštovanje i implementaciju nacionalnih ustava i snažno utječu na oblikovanje sadržaja načela vladavine prava. Različiti aspekti tog načela razotkrivaju se kroz ustavnosudsku praksu. Utjecaj ustavnog sudstva na jačanje države u kojoj vlada vladavina prava i na zaštitu individualnih prava jednako je bitan kao i interes za njegovim istraživanjem.

Postoji širok raspon ustavnih sustava, a utjecaj ustavnog suda ovisit će o njegovoj nadležnosti koja proizlazi iz ustava.

Sukladno praksi utvrđenoj na prošlim kongresima, na kongresu se uz glavnu temu procijenilo trenutno stanje vezano uz neovisnost ustavnih sudova, članova Svjetske konferencije. Utvrđeno je da su neki sudovi iskusili pritisak izvršne i zakonodavne vlasti njihovih država, ali i medija. To se obično događalo kada su sudovi donosili odluke s kojima nisu bila zadovoljna druga tijela državne vlasti i politički akteri. Neki sudovi bili su izloženi žestokoj i nepoštenoj kritici.

Sudionici 4. kongresa pozvali su sudove članove Svjetske konferencije da se odupru pritiscima i donose odluke isključivo na temelju svojih ustava i u njima zajamčenih ustavnih načela. Solidarnost njihovih kolega sudaca, izražena kroz

regionalne forume i Svjetsku konferenciju, može pomoći sudovima koji se bore s pritiscima. Svjetska konferencija, putem svog Biroa, spremna je pružiti pomoć tim sudovima, ako to oni žele. Svjetska konferencija osuđuje svaki neustavni pokušaj potkopavanja vladavine prava u bilo kojoj državi.

Na 2. Općoj skupštini Svjetske konferencije dopunjen je njezin Statut te su u Biro do sljedeće redovne Opće skupštine 2020. godine izabrani Ustavno vijeće Džibutija, Ustavni sud Dominikanske Republike, Ustavni sud Indonezije i Ustavni sud Italije (članak 4.b.1. Statuta).

Na 12. sastanku Biroa Svjetske konferencije (Vilnius, 11. rujna 2017.) odobreno je financijsko izvješće koje je, kao tajništvo Svjetske konferencije, iznijela Venecijanska komisija Vijeća Europe.

Biro je prihvatio ponudu Ustavnog vijeća Alžira da organizira 5. kongres 2020. godine.

Sudovi članovi Svjetske konferencije i ostale prisutne delegacije na kraju su iskreno zahvalili Ustavnom sudu Republike Litve na domaćinstvu i izvrsnoj organizaciji kongresa, a Venecijanskoj komisiji na odličnoj logističkoj potpori.

****